

RIS.9788

Beknopt verslag commissie Bestuur, Middelen & Economie van de gemeenteraad Emmen op donderdag 11 juni 2020 vanaf 19.30 uur

Aanwezig:

Voorzitter	:	de heer H.A. Bos
Commissiegriffier	:	de heer F.W. te Winkel
Collegeleden	:	de heer H.F. van Oosterhout, de heer J. Otter, de heer R. van der Weide, de heer G.P. Rink
De commissieleden	:	de heer J.C. Scheltens (VVD), de heer J. Grethe (50PLUS), mevrouw T.C. Hoogeveen-Enzing (D66), mevrouw A.E. van der Ham (Wakker Emmen), de heer B.J. Mulder (PvdA), de heer J.B.W. Wittendorp (CDA), de heer D.H. van Dijken (CDA), de heer H. Huttinga (ChristenUnie), de heer W.L.H. Moinat (SP), de heer E. Rixtum (PVV), mevrouw B. van der Woude (GroenLinks), de heer P.M. de Jonge (VVD), de heer T. Kuilder (PVV), de heer R. Woltman (Wakker Emmen), mevrouw U.H. Kiliñçi (PvdA), de heer A.H. Oldenbeuving (CDA), de heer M. Kuiper (SP), mevrouw S.D. Kort (PVV) de heer G.J. Bijlsma (Wakker Emmen), de heer R. Woltman (Wakker Emmen), mevrouw U.H. Kiliñçi (PvdA), mevrouw A.T. Bosch-de Veen (ChristenUnie),
Verslaglegging	:	de heer D.P. Drolenga (Notuleerservice Mooi Werk)

1. Opening en vaststelling agenda

Voorzitter Bos opent de vergadering om 19.30 uur en heet de aanwezigen welkom. Vanwege de insprekers is het voorstel om na punt 5 direct punt 9A te behandelen. De agenda wordt met deze volgordewijziging vastgesteld.

2. Actuele mededelingen college/presidium

Wethouder Otter wijst op de omissie in de jaarstukken 2019 van de SISA-verantwoording van de SPUK. Pagina 46 is hierop gewijzigd en dat geldt ook voor de waarmaking door de accountant; de aangepaste versie komt 12 juni op de website. In de verkorte jaarrekening is niets gewijzigd.

Burgemeester Van Oosterhout kondigt de webinar van 12 juni (17.00-18.00 uur) aan, live vanuit Klazienaveen. Daar zullen hij en de burgemeester van Assen coronavragen beantwoorden, als opmaat naar de informatiebijeenkomst in Emmen nog voor het zomerreces.

Wethouder Van der Weide deelt mee dat het college heeft besloten tot aankoop van het pand Your Place aan de Oude Meerdijk vanwege het verdubbelingstracé N34. Daarbij is mogelijke planschade afgewogen tegen onteigening. Het laatste is verstandiger omdat het pand al te koop stond. Het gaat dienst doen als projectbureau en informatiecentrum binnen het N34-reconstructietracé.

Wethouder Rink meldt het door de provincie geaccordeerde jaar verlenging van de realisatietermijn vanuit het Binnenstadsfonds. Ook wordt overlegd over een nieuw fonds met provinciebijdrage om Emmen-centrum robuuster en aantrekkelijker te maken. De heer Rink is vertegenwoordiger van het VNG-regiocomité bij de Whitepaper Artificial Intelligence, over de aanpak, voorwaarden en kansen van de EU-digitaliseringsstrategie. Het conceptadvies wordt vertaald en komt 9 juli ter vaststelling in het Europe Parlement. Eerder deze dag was er bestuurlijk overleg met het kabinet over de Nationale Omgevingsvisie inclusief de contourenagenda voor Noord-Nederland. Een informatiebrief vanuit SNN naar de raad volgt nog, evenals een Kamerbrief.

3. Presentatie: n.v.t.

4. Spreekrecht niet-geagendeerde onderwerpen

De heer Baltés (Stichting Marketing Regio Emmen, SMRE) stelt dat het B&W-voornemen om de subsidierelatie met SMRE te beëindigen per 2021, het einde betekent van een zeven jaar zorgvuldig opgebouwde regiomarketing, een gestaag groeiend sterk merk waar steeds meer partijen zich met trots aan verbonden voelen. Het Rekenkamerrapport uit 2019 onderschreef dit. SRME begrijpt dat deze moeilijke tijd om keuzes vraagt, maar de subsidiestop breekt alle investeringen in geld, tijd, goodwill en netwerken in één keer af. Opstarten vergt heel veel nieuwe energie, tijd en geld. SRME wil kijken naar mogelijk behoud om terugval in losse eilandjes te voorkomen. De ambitieuze 100.000-plusgemeente Emmen kan niet zonder goede regiomarketing, zeker niet in deze zware tijden, want de rest van Nederland zit ook niet stil. SRME ziet kansen in een scherpere profielfocus op de groeiende lokale maakindustrie, eventueel met financiële steun, en de vrijetijdseconomie. Vandaar het klemmend beroep aan de gemeente om het merk Emmen op waarde te schatten en goed voort te zetten. SMRE staat daarbij open voor constructieve adviezen.

D66 informeert of SMRE zelf naar andere samenwerkingsvormen heeft gekeken.

De heer Baltés heeft dat serieus en doorlopend onderzocht met de TIP. Dit om binnen de beperkte middelen een maximaal effect te sorteren.

SP hoort de heer Baltés over financiële steun aan de industrie. Komt die in de plaats van subsidie?

De heer Baltés noemt dat een serieuze optie nu het voortbestaan van SMRE ter discussie staat. De stichting wil, in welke vorm dan ook, doorgaan en dat is en blijft een centenkwesitie.

5. Rondvraag

PVV vernam diverse mediaberichten over een demonstratie van Black Lives Matter op 21 juni in Emmen. Het demonstratierecht is een groot goed. Wel zijn er negatieve effecten te verwachten qua openbare orde, veiligheid en volksgezondheid voor inwoners en bezoekers. De PVV wijst op de wanordelijkheden in Amsterdam, Rotterdam en elders, met schade aan privé- en openbare eigendommen. Welke extra politiematregelen zijn er om dit te voorkomen? Hoe gaat de gemeente handhaven gezien het massaal negeren van social distancing bij betogingen in de Randstad in combinatie met de gezondheidsrisico's van de relatieve grote vergrijzing in Emmen-centrum?

Burgemeester Van Oosterhout is ook pas één dag bekend met de geplande demonstratie. Eerder deze dag had hij overleg met de organisatie die een plan inbracht met goed overdachte coronamaatregelen. Naast genoemde steden zijn er evenveel steden te noemen waar demonstraties uitstekend verliepen. De burgemeester deelt de zorg van de PVV en het belang van extra maatregelen. In de week van 15 juni is vervolgoverleg met OM en politie over het totaalpakket aan te vergunnen locatie en condities. Daarbij wordt ook de mogelijke reactie op de demonstratie betrokken.

VVD dankt het college voor het Subsidieregister, dat al in januari was aangevraagd. De vergelijking met 2018 ontbreekt; graag alsnog het Excel-bestand aanleveren. Voorts vraagt de fractie naar de effecten van de herverdeling van het Gemeentefonds (ingangsjaar 2022) voor de gemeente Groningen en omliggende gemeenten en daarmee voor de gemeente Emmen.

D66 heeft die vergelijking in het subsidieregister het liefst ook uitgesplitst naar subsidieontvanger.

Wethouder Otter had intern al om die uitsplitsing gevraagd en zegt dit opnieuw toe. Deze wordt zoveel mogelijk gespecificeerd, desnoods kunnen de fracties zelf in het bestand e.e.a. koppelen. In het Gemeentefonds zit er een verschuiving ten gunste van 100.000+-gemeenten. Wel zit Emmen in een bepaalde bandbreedte, waardoor het netto-effect ook negatief kan uitvallen. Bovendien is de herverdeling nog niet definitief.

6. Bespreken C-stukken: n.v.t.

7. Bespreken B-stukken

7A. Jaarstukken 2019 Gemeente Emmen

Eerste termijn

Wakker Emmen kijkt terug op een roerig jaar: tekorten, geen investeringsruimte en strakke sturing op bezuinigingen: vacaturestop, uitgavenstop en uitstel van nieuw beleid. De enkele incidentele voordelen leiden tot een plus van 6,9 miljoen. Meerjarig zijn grote tekorten te verwachten, versterkt door de impact van de coronacrisis (bijstand, ondernemerssteun en toenemende schuldenproblematiek). Het weerstandsvermogen van 0,61 is onvoldoende, wel gaat die vooruit dankzij de jaarlijkse storting van 3,4 miljoen. De decentralisaties vragen blijvende aandacht: goed dat de Drentse gemeenten gezamenlijk optrekken in rijksbijdragen en eigen beleidsruimte. Het rekening-courantkrediet van Wildlands is tijdelijk verhoogd. Positieve punten zijn het nieuwe zwembad, de Regio Deals voor arbeid en onderwijs, de GZI Energy Hub, meedingen naar de komst van Tesla, de investeringen in sport- en welzijnsaccommodaties en het nieuwe kunstgrasveld in Angelslo. Ook de transformatie jeugd verloopt positief met een toename van de zorgvraag onder het landelijk gemiddelde. Veel zaken zijn gerealiseerd of in werking. Aan de rode indicatoren liggen veelal goede verklaringen of logische keuzes ten grondslag. De kosten van de Wet verplichte GGZ zijn nog onbekend: hopelijk lopen die niet uit de hand. De inzet op preventie en jeugdhulp en de verbinding met onderwijs zijn nodig om integraler te handelen. Wakker Emmen vindt de Jeugdagenda en de personsgerichte aanpak positief en passend bij Emmen als sociale gemeente. De fractie is erg benieuwd naar de uitwerking van de kosten leerlingenvervoer met de GoOV-app. Goed dat alle Emmense scholen weer voldoende scoren en de voorscholen zijn opgestart. De bodemdaling in Veenoord/Nieuw-Amsterdam zorgde voor veel reuring: dit is opgepakt door gemeente, provincie en het waterschap. Graag blijft Wakker Emmen goed geïnformeerd over de veiligheidsrisico's. Mooi te lezen dat de SAM-aanpak werkt en meer mensen uitstromen naar regulier werk. Het stoppen van traineeship en het weglekken van kennis door niet of later invullen van vacatures, kan op lange termijn juist meer kosten. Via het Meer Met Minder-traject wordt hier hard aan gewerkt. Er zit spanning tussen noodzaak en wat kan, wat om toekomstige keuzes vraagt. Dat beleid maken en uitvoeren met risico's gepaard gaat, is begrijpelijk. Raad en college moeten ervoor waken al het goede te behouden en niet roekeloos te handelen. Gezien het verloop van de voorbereidende gesprekken richting Kadernota lijkt de gemeente op de goede weg. Jammer dat de B&W-reactie op de accountantsverklaring en de brief van de Auditcommissie weer rijkelijk laat was.

VVD wijst erop dat de jaarlijkse storting van 3,4 miljoen aan het weerstandsvermogen pas in 2021 ingaat. In 2019 is niets gestort, in 2020 slechts 1,5 miljoen.

PvdA noemt dat in de politiek vertrouwen en transparantie hand in hand gaan. De vraag is of de gemeente haar noodzakelijke taken kan blijven uitvoeren: dit knelt in 2019 steeds meer. In tegenstelling tot de voorspelling eind 2019 is het rekeningresultaat fors positief. Oorzaak is vooral een eenmalige meevaller (5 miljoen) in de grondexploitaties. Positief zijn de ontwikkeling van Dutch Techzone en de stabiele uitstroom naar de bijstand. Dat het sociaal domein er financieel best goed voorstaat, is een aangename verrassing. Het gevaar schuilt in het jezelf rijk rekenen: logischerwijs zijn de forse corona-effecten niet meegenomen. Hoe zijn die straks te voorkomen c.q. dempen? Onlangs is terecht het krediet aan Wildlands verhoogd. Wat is de langetermijnvisie op deze grote attractie? Het risicomanagement met de verbonden partijen is geïntensiveerd en wordt in 2020 uitgewerkt: hoe dan? Ondanks het beleidarme jaar is veel gerealiseerd in 2019: de opening van het nieuwe zwembad, betere bereikbaarheid (o.a. Nedersaksenlijn), de integrale aanpak Angelslo, de Strategienota, de inzet op rookvrije generatie en het Regenboogfestival. Dat verdient een groot compliment. Hiertegenover staan zorgen over de aanpak van problematische schulden, zeker in deze coronatijd. De juichende geluiden over meer OV-gebruik zijn in contrast met de verlegde routes en verlaagde frequentie van de stadsbusdienst. De PvdA roept B&W op, de toegankelijkheid en laagdrempeligheid van het OV goed te blijven bewaken en het OV niet verder uit te kleden. De personele bezetting baart zorgen met een selectieve vacaturestop met fors minder fte's. Zijn hierdoor projecten stopgezet? Welke beleidsterrein worden hierdoor de komende jaren geraakt? Het is niet voor het eerst dat de accountant de Jaarrekening onrechtmatigheden in de aanbesteding constateert. Dit is een grote smet, de overheid dient te allen tijde betrouwbaar te zijn.

CDA is blij met het positieve resultaat, het getrouwe beeld, steeds verder verbeterde beheersing op het sociaal domein en de instemming van de accountant over de ‘coronatoelichting’. Niet blij is de fractie met de terugkerende onrechtmatigheid. Ook volgens B&W moet dit echt anders en er komt een plan van aanpak. De vraag is of dat helpt als het een cultuurprobleem blijkt te zijn. De financiële positie blijft gezien het weerstandsvermogen en de solvabiliteit risicovol. Er moet meer duidelijkheid komen over de te summiere toelichting op de grondexploitatiecijfers (vrijval voorzieningen) en het investeringsprogramma (alleen getallen, te weinig tekst). Fijn dat Jaarrekening en Begroting qua leesbaarheid verder is verbeterd. Hoe noodzakelijk ook, met de selectieve vacaturestop is de grens niet bereikt gezien de soms te hoge werkdruk, minder doorzet van verjonging door het stopzetten van het traineeprogramma, fors minder inhuur die werkpieken kan opvangen en het hoge ziekteverzuim. Met wegebbend enthousiasme bij of zelfs vertrek van personeel loopt de organisatie gevaar. 12% van de wegen voldoet onvoldoende aan de CROW-norm (streefniveau 4-9%): kan dit leiden tot aansprakelijkheidsissues?

PVV heeft zorgen over de financiële situatie, in het bijzonder ten aanzien van Wildlands en de effecten van de coronacrisis. De fractie is intern de jaarstukken nog aan het bespreken en komt hier bij de Kadernota uitgebreid op terug.

VVD ziet in het Jaarverslag dat bij het huisafval de 100-kilonorm wordt doorgeschoven van 2020 naar 2024. Geldt dat ook voor het nieuwe Beleidsplan Afval? Tot 2015 ontving de raad een apart milieujaarplan: wordt zoiets nog opgemaakt of is dat niet meer noodzakelijk? Sportclubs vinden het lastig zich te ontwikkelen tot samenlevingspartners, daar sport niet tot versterking van de opvoedkracht leidt. Is herijking verstandig? Door bezuinigingen is gekozen de traineeships te stoppen: waarom? De indicator bij *‘Versterking weerstandsvermogen en afdekking van risico’* is groen vanwege het positieve resultaat van 3,4 miljoen. De storting in de algemene reserve is pas met ingang van 2021, dus deze indicator moet rood zijn. De accountant en Auditcommissie stellen wederom de rechtmatigheid van de aanbestedingen aan de kaak. De VVD schrikt hiervan daar dit voor het vijfde jaar op rij het geval is; voor de vijfde keer beloven B&W beterschap met een plan van aanpak in de eerste helft van 2021. Het leeuwendeel van het positieve resultaat komt van een eenmalige boekwinst op de grondexploitaties. Het college noemt als factor ook het voordeel ad 9 ton van de Septembercirculaire, dat ook al in de begrotingsverantwoording (p. 39) is opgenomen – een schoonheidsfoutje. In de definitieve opstelling (p. 40) is dat wel correct gebeurd. De Jaarrekening kijkt terug op wat de gemeente had willen doen voor welk budget en wat zij heeft gedaan met dat budget. Het operationeel resultaat is 1,7 miljoen, maar dat is alleen behaald door 1,5 miljoen niet te investeren, 1,9 miljoen te bezuinigen op de bedrijfsvoering, de selectieve uitgavenstop ad 1,3 miljoen en een groot aantal overige niet-gerealiseerde posten. De VVD betreurt dit.

D66 ziet dat de verkorte Jaarrekening nog 64 pagina’s telt, lang niet geschreven op taalniveau B1. Goed dat B&W studeren op een andere inzet, temeer daar de kleurindicatoren niet de gewenste verduidelijking geeft. Is het niet handiger om regels van referentienummers te voorzien? Het resultaat is mooi en verrassend, maar in feite mager daar dit vooral wordt veroorzaakt door een nieuwe waardering van de grondexploitaties – zeker in het licht van de genomen coronamaatregelen. Emmen zat bij de laatste drie mogelijke vestigingslocaties voor Tesla: heel mooi, maar per saldo levert het niets op. Wat is hiervan geleerd en welke acquisitieresultaten zijn wél behaald – al dan niet in Dutch Techzone-verband? De hoge scores op dienstverlening zijn in tegenstelling met de ervaringen die D66 doorkrijgt. Graag meer inzage in de meetmethode, zeker als de gemeentewinkels begin 2021 sluiten. Onduidelijk blijft hoe het college zelf staat ten opzichte van de Nedersaksenlijn. D66 deelt de zorgen over de afnemende vrijwilligers. Hoe wordt hierop geanticipeerd, o.a. bij de brandweer? De meldingen van verwarde personen nemen toe. Wordt hiervoor de Psycholance ingezet? De groene indicator bij minder geweld/woninginbraken, waarvan het aantal in 2019 steeg, lijkt on-

juist. Dezelfde vraag over de groene smiley bij het onder druk staan van de opkomsttijden, waar ondanks beloften nergens in de jaarstukken iets over is te lezen. D66 is benieuwd naar de voortgang in de verzelfstandiging van het onderwijs. Waarom wordt windenergie niet genoemd bij *'Bouwen, wonen en milieu'*? Hoe is de oranje indicator bij *'Circulaire economie'* te verbeteren? Hoe gaat de gemeente haar ambassadeursrol concreet oppakken om de reductie van restafval te bevorderen? Vaak ontbreekt het aan extra stimulans of actieve gemeentelijke (besparings)informatie. Waarom rapporteert *'Inkomensondersteuning'* niet over het vierde kwartaal? Na jaren is er slechts een plan van aanpak bij *'meer aandacht voor de fietser'*: waarom staat deze smiley dan op groen? Zijn de resultaten bekend van de studieopdrachten van het Drenthe College? De indicator bij *'Kunstenaars voelen zich thuis in de gemeente'* is oranje, maar zou gezien de ontwikkelingen rond het Biochron donkerrood moeten zijn – al geeft de B&W-toezegging bij punt 9A moed. Actieve voorlichting over teengaan van discriminatie is geagendeerd: wanneer en was de gemeente initiatiefnemer? De verbinding tussen medewerkers en samenleving is te bereiken door naar buiten te gaan, niet door stukken op te stellen. Wat dat aangaat is er niets over de Participatieladder te vinden. Vanwaar de forse voorziening voor grootonderhoud bij het Atlas Theater gezien de onderhoudstermijn van 20 jaar? D66 deelt de zorgen, opmerkingen en aanbevelingen in de brief van de Auditcommissie.

ChristenUnie is blij dat de gemeente over 2019 financieel niet verder uit de bocht is gegaan. Het positieve, voornamelijk boekhoudkundige rekeningresultaat ligt deels aan stuurmanskunst, deels aan goed geluk en onvoorzien. Het beeld is minder slecht dan in 2018 waarin de reservepositie opzienbarend werd uitgehouden. Al steeg het eigen vermogen licht, de algemene reserve holt met 17,5 miljoen achteruit naar negatief. Het voorgestelde exploitatiebeeld is vertroebeld door de reservemutaties erin mee te nemen terwijl het saldo van lasten en baten moet zijn: ruim 2 miljoen. Al met al blijft de financiële positie nog steeds onvoldoende en behoorlijk kwetsbaar. De coronacrisis zal een verder negatieve impact hebben, de goede voornemens tot verbetering ten spijt. De beperkende accountantsverklaring vanwege opnieuw onrechtmatige aanbestedingen steekt de fractie bijzonder. Dat is voor het vijfde jaar opeen zo en moet beslist anders, want het betrokken bedrag stijgt steeds. Desnoods moet het college hardere maatregelen treffen. Diverse begrotingswijzigingen kunnen gedurende het jaar het resultaat behoorlijk beïnvloeden. Op zich niet erg wanneer het volledig navolgbaar en transparant is. Toch hebben in 2019 diverse momenten bij raads-, college- en MT-besluiten het zicht op het verloop van de Begroting verslechterd voor de raad. De analyse van het rekeningresultaat geeft een mooi inkijkje, maar is achteraf. Beter is het als de raad dit door het jaar heen kan volgen. De ChristenUnie wil doorgaan met de ambtelijke bijpraatsessies over de financiën, bij voorkeur inclusief de reservemutaties. De fractie waardeert de toegenomen inhuur derden, tegelijk is er heel veel vacatureruimte. Hoe is de behoorlijk kwetsbare organisatie kwalitatief overeind te houden bij de steeds complexer wordende samenleving? Het sociaal domein lijkt steeds meer in control, zeker afgezet tegen de laatste begrotingswijziging. Een goede ontwikkeling daar de meeste gemeenten hier enorm mee worstelen. Onvoldoende is het beeld ten opzichte van de primitieve Begroting. De balans is vooral qua schuldpositie iets positiever, maar helaas niet qua algemene middelen. De ChristenUnie onderschrijft de brief van de Auditcommissie, vooral de zorgen over de rechtmatigheid en de verplicht sterke focus op de topprioriteiten: financiële positie van de gemeente, de businesscase van Wildlands, de beheersing van inkoop en aanbesteding, de vernieuwing van de accountantscontrole c.q. rechtmatigheidsverklaring door het college, het ambitieniveau voor interne beheersing en de effecten van de coronacrisis. Vaak ontbreekt de consequente lijn ten opzichte van de Begroting en de toelichting is veel te langdradig. Het is beter de onderwerpen uit de begrotingsprogramma's naast de te rapporteren onderwerpen te leggen; tekstueel lopen voornemens (die veel beknopter kunnen) en resultaatomschrijvingen nog te veel uiteen. De kleurindicatoren zijn nog te subjectief, al laten steekproeven zien dat er behoorlijke poging is gedaan om voornemens en rapportages beter te matchen. De verklaring dat 'afwijkingen relatief klein zijn ten opzichte van de totale begrotingsomvang' komt nog te vaak voor. In absolute zin zijn ook afwijkingen van 1-2% onhoudbaar bij zo'n strakke Begroting.

SP ziet dat ontwikkelingen in gang zijn gezet, maar vraagt zich af voor hoelang gezien de coronacrisis. De fractie ziet daarom uit naar de Kadernota 2021. De ontwerp-Begroting en meerjarenramingen zijn voornamelijk op lopend beleid gestoeld. Het realiteitsgehalte daarvan lijkt nu al te zijn overschaduwd door de zeer ingrijpende corona-effecten.

GroenLinks onderschrijft volledig de bevindingen van de Auditcommissie en betreurt de wederom opduikende problemen met onrechtmatige aanbestedingen. Het college vindt al jarenlang dat het anders moet en blijft van goede zin: waaruit is af te leiden dat hier in 2020 wél iets van terecht komt en hoe is dit qua voorbeeldfunctie uit te leggen aan de inwoners? De uitstroomcijfers uit de bijstand zijn op zich positief, jammer dat dit gevolg van de inclusieve samenleving alleen cijfermatig wordt weergegeven. De fractie plaatst een winstwaarschuwing bij de effecten van de coronacrisis. Die zullen er ook zijn voor de vraag naar jeugdzorg. Die stijgt minder dan landelijk, maar dit is relatief daar Emmen uit een minder positie komt dan landelijk. In totaal vertoont de formatie een dalende lijn omdat er meer inhuur van derden is. Wel zijn de personeelslasten hoger door de verdere zelfstandiging van het onderwijs. Hoe gaat de organisatie haar kwaliteit richting de klanten waarborgen met de hogere werkdruk en achterstanden? De fysieke bereikbaarheid gaat nog te veel over (asfalt)wegen, terwijl openbaar vervoer van essentieel belang is voor Emmen als vestigingsplaats, bijvoorbeeld om jongeren naar de Chemiecampus te trekken. Wat is de status van deze ontwikkeling? Sec goed dat Emmen tot de laatste drie Tesla-kandidaten behoorde, maar waarom is Emmen het niet geworden en wat kan de gemeente hiervan leren? Leegstand is niet goed voor een gastvrije gemeente. GroenLinks pleit voor een gerichte aanpak, analoog aan andere gemeenten.

CDA vindt het des te interessanter te weten waarom Emmen tot de laatste drie Tesla-kandidaten behoorde. Met die kwaliteiten zijn juist ook andere bedrijven naar de gemeente te trekken.

GroenLinks is het helemaal mee eens met de goede prestatie en dat Emmen inderdaad veel vestigingskwaliteiten heeft. Tegelijk zijn er nog stappen te bereiken om de nummer 1-positie te bereiken.

50PLUS sluit zich aan bij eerdere opmerkingen over de cijfers. In 2019 nam de provincie Overijssel het initiatief tot een quick scan naar de Nedersaksenlijn. Voor Emmen is het een must om de verbinding door te laten lopen naar Groningen, met de gunstige werkgelegenheidseffecten van dien. Vorig jaar was de eerste aanzet voor de Chemiecampus samen met de Rijksuniversiteit: 50PLUS juicht dit zeer toe. Via het SAM-beleid is Emmen in 2019 door middel van vroegsignalering begonnen met het terugdringen van schulden en armoede. Dit beleid verdient zeker voortzetting.

Reactie college

Wethouder Otter erkent dat de jaarstukken laat kwamen. De coronamaatregelen en doorlopende financiële updates van Wildlands zorgden voor vertragingen bij de accountant en de werkorganisatie. Zo snel mogelijk daarna is het college met een schriftelijke reactie gekomen. De geconstateerde onrechtmatigheden behoeven nuancering daar er ook een zwaarwegend doelmatigheidsaspect aan kleeft. B&W fiatteert 16 juni een procesvoorstel extra inzet om dit goed op te pakken, want ook zij menen dat dit proces beter kan.

ChristenUnie denkt dat BTW bij de impact ook kan meespelen met de impact van rechtmatigheid.

Wethouder Otter zegt dat soms afwijken van regels tonnen kan besparen en voorkomt dat afgeweken wordt van uitgangspunten als lokale aanbesteding. Dit gebeurt in overeenstemming van het hele college, alleen bestempelt de accountant dit als onrechtmatig. B&W gaan dit serieus oppakken en hopen dit in het verdere verloop van 2020 veel beter voor elkaar te hebben. De druk op de organisatie is inderdaad zorgelijk, tegelijk is er een spanningsveld met de financiën. Gelukkig valt er dankzij Meer Met Minder ook wel ruimte vrij die elders is in te zetten, wat bijdraagt aan een flexibelere organisatie. Het is ook niet zo dat helemaal niemand wordt aangenomen: de formatie is de laatste jaren vrij stabiel. Niet altijd is een vacature in te vullen en het is jammer dat er even geen financiële armslag is voor traineeships, maar selectieve vacaturestop bekijkt wel nauwkeurig op welke plek

dat al dan niet wenselijk is. Gezonde werkdruk is niet erg; waar die extreem wordt, wordt bijgeschakeld. Anderzijds is de omgeving dynamisch: de gemeente krijgt veel nieuwe taken en heeft continu te maken met efficiency- en effectiviteitsdruk. Het positieve resultaat lijkt positief, maar is vooral incidenteel van aard. Het verlicht niet de bezuinigingsoperatie. Gelet op de Meicirculaire is het college blij met de 3 miljoen ruimte in de Kadernota om acute problemen te voorkomen. De toelichting op de grondexploitaties kan uitgebreider, maar dan wordt de Jaarrekening wel dikker en dat is ook niet wenselijk. B&W streven naar een veel beknoptere Begroting, wat ook zorgt voor betere vergelijking met de Jaarrekening. De oorzaken van de fluctuaties in de Begroting (beide circulaire en Beraps) zijn ordentelijk uiteengezet op p. 39. Dit is een bonus ten opzichte van gemeenten die alleen maar met primitieve begrotingen werken. Deze werkwijze is ook minder betrouwbaar omdat allerlei tussentijdse ontwikkelingen dan niet zijn mee te nemen.

ChristenUnie is juist blij met genoemd overzicht, dat het verloop achteraf inzichtelijk maakt ter aanvulling op de prima informatieve sessies. Dat was voorheen weleens anders.

Wethouder Otter wil het staatje onder 4.1 in elk raadsvoorstel laten terugkomen zodat de raad de totaalstand per besluit kan volgen. De 849.000 euro uit de Septembercirculaire was al opgenomen in het verloop van de Begroting en zit wel degelijk als meevaller in het resultaat verwerkt. De waardering voor de dienstverlening is hoog (score 8). Dit voorkomt niet alle klachten.

D66 stelt dat dit afhangt van de meetmethode. Op reactietijd scoort de organisatie een stuk lager.

Wethouder Otter kent niet alle details van de meetmethodiek.

VVD vraagt of de Meicirculaire een tegenvaller bevat en wanneer die naar de raad komt. In besluitenlijsten wordt regelmatig doelbewust afgeweken van het inkoop- en aanbestedingsbeleid. Hoe verhoudt zich dat tot houding en gedrag van het college zelf, in relatie tot de inrichting van de ambtelijke organisatie? Is een goed afgewogen afwijking nog steeds onrechtmatig voor de accountant?

Wethouder Otter kondigt de brief over de Meicirculaire aan voor de week van 15 juni. Die bevat geen meevaller, maar werkt uiteindelijk niet negatief uit. Soms zijn er gegronde (doelmatigheids)redenen om af te wijken van het inkoop-/aangebestedingsbeleid. Die besluiten worden echt niet lichtvaardig genomen, maar de accountant merkt deze steeds als onrechtmatig aan. Soms gebeurt dat pas achteraf en dat is niet goed te praten.

CDA wijst op het kader van rechtmatigheid. Blijkbaar wordt hiervan omwille van doelmatigheid afgeweken. Is het niet beter om daar een tweede afwijkingskader voor vast te stellen?

Wethouder Otter licht toe dat al aan nieuw aanbestedingsbeleid wordt gewerkt. Sommige grenzen zijn Europees bepaald, zoals de 2 ton voor dienstverlening. Het is de bedoeling dat het nieuwe beleid hier een oplossing voor geeft, door jaren vooruit te anticiperen op ICT- en overige investeringen en de wijze waarop projecten in de markt worden gezet. Het college verwacht dat de geconstateerde rechtmatigheden ook dan niet altijd zijn te voorkomen.

ChristenUnie adviseert aan het nieuwe beleid een evaluatie van de 4,7 miljoen vooraf te laten gaan.

Wethouder Otter wijst bijvoorbeeld op de te late aanbesteding van de schoonmaakdiensten. Dit is met één jaar verlengd om goed in de markt te zetten. Volgens de accountant was dat onrechtmatig.

Wethouder Kleine stelt dat de Wet verplichte GGZ sec geen zuivere decentralisatie is. De gemeente had die taak al, maar wel een terecht zorgpunt qua kosten. Er zijn inderdaad meer verwarde personen, vandaar de pilot 'Optimaal leven' met ambulante dienstverlening en vroegsignalering. In urgente gevallen wordt de Psycholance ingezet voor verdere screening in Assen. De zoektocht naar ouders en kinderen om de GoOV-app te gebruiken, is gedaan. Helaas zijn de bijeenkomst door corona afgelast. Zodra mogelijk wordt dit weer opgepakt. Op zich klopt de D66-kwalificatie dat de indicator bij het Biochron rood moet zijn. Gelukkig zijn er veel meer kunstenaars in de gemeente, die zich goed thuisvoelen in Emmen, heel goede prestaties leveren en soms zelfs prijzen winnen.

Burgemeester Van Oosterhout bevestigt dat er veel minder woninginbraken zijn, net als elders in Nederland. De toename is tijdelijk, de algemene dalende trend zet zich door in de laatste politierapportages. De opkomsttijden van de brandweer zijn niet helemaal juist: in Emmen blijft men net binnen de marge, maar het is wel een zorgpunt binnen de Veiligheidsregio.

Wethouder Wanders vertelt dat de drie openbare scholen in 2019 met zwakke inspectiebeoordelingen opnieuw zijn bezocht en alsnog ‘voldoende’ bevonden, op de vierde is eenzelfde terugkoppeling ontvangen. B&W en bestuur zijn erg blij dat dit al binnen een jaar is gelukt. De collegebrief met het Jaarverslag Openbaar Onderwijs volgt in de week van 22 juni. De voortgang van de verzelfstandiging: de afdeling Openbaar Onderwijs functioneert per 1 januari al zelfstandig. Het ambtelijke personeel is inmiddels verhuisd naar het bestuursbureau in Angelslo en functioneert als één unit onder een teamleider. Het college besluit nog deze periode definitief over het functieboek en het plaatsingstraject. De informatieavond met de raad in april is afgelast door corona, hopelijk kan die in september alsnog doorgaan. Van het SAM-beleid waren in 2019-2020 enkele succesvolle pilots, ze zijn nog niet alle in uitvoering. Vroegsignalering is inmiddels langzaam opgepakt en wordt uitgedragen op een landelijk congres. Emmen loopt voor op landelijke wetgeving. Dat i.c. de kosten voor de baten uitgaan, vergt slimme keuzes. Dat lukt, samen met de andere Drentse gemeenten, steeds beter. Ook het college streeft naar de inclusieve samenleving en is trots op verhoging van de participatiegraad. Wel delen B&W zorgen over de corona-effecten: die zijn nu al zichtbaar. Tegelijk is Menso weer begonnen met haar reguliere werk van uitplaatsingen met relatieve korte afstand tot de arbeidsmarkt. Per abuis is bij de inkomensondersteuning het derde kwartaal genoemd, dit had de vierde moeten zijn. Daarin zijn materieel geen wijzigingen opgetreden ten opzichte van Berap-II.

Wethouder Van der Weide is druk bezig met het plan van aanpak en onderzoeksopzet voor de bodemdaling in Veenoord/Nieuw-Amsterdam, nog vóór het zomerreces vast te stellen door B&W, GS en het waterschap. B&W zullen dit schriftelijk met toelichting bevestigen. De planning loopt iets uit door corona en de complexiteit van de uitvraag. Het OV loopt best goed in de gemeente. De wijziging in de stadsdienst leidt tot meer passagiers, doordat meer voor de snelle doorsteken wordt gestoken dan de ‘toeristische route’. In 2019 leidde de nieuwe concessie tot meer elektrische bussen, een nieuwe remise, het onderzoek naar waterstoftoepassing en de doorontwikkeling van de hubs. De gemeente heeft wel inspraak, maar die ligt primair bij de provincie. Het OV-bureau betaalt en bepaalt de dienstverlening. Bij niet-voldoen aan de CROW-richtlijnen is de gemeente aansprakelijk voor lokale wegen. Door beperkt budget is reparatie niet altijd mogelijk: dan wordt gekozen voor snelheidsremmende maatregelen en waarschuwingsborden. In twee jaar tijd is per huishouden het restafval met 70 kg. gereduceerd, een goede prestatie. Het nieuwe Afvalplan komt niet pas in 2024, maar stond gepland voor de junimaand: dit is niet gehaald. Door de gecancelde inwonersbijeenkomsten is besloten voor een enquête die voor het zomerreces wordt verstuurd. Bij de doelstelling van sport als opvoedkracht in wijken en ontwikkeling van vereniging tot samenlevingspartner is de praktijk wat weerbarstig. Niet elke club ziet die rol zitten, maar behoorlijk veel clubs ook wel. De gemeente blijft dit stimuleren, o.a. via het Lokaal Sportakkoord als vliegwiel richting het sociaal domein. De gemeente stimuleert wel degelijk energiebesparing via de succesvolle Warmtetur om inwoners te verleiden tot isolerende maatregelen. Windenergie staat niet in het verkorte Jaarverslag, een goede suggestie om de ‘hernieuwbare energie’ nader te specificeren naar zon en wind. Het Fietsplan staat op ‘oranje’. Voor Julianastraat en Kerkhoflaan is voldoende dekking, maar voor veel andere is geen geld. Dan komt de groene indicator bij ‘Meer aandacht voor fietsers’ vreemd over.

Wethouder Rink benadrukt ook het positieve bij de acquisitie van Tesla, die heel ver is gekomen, tot het eindstadium. Dat de nummer 1-plek niet is behaald, is zuur. Emmen moest het o.a. afleggen op kwantiteit en kwaliteit (hoogwaardige techniek) van het arbeidspotentieel. Desondanks komt Emmen meer in the picture. Die vermelding in de communicatie mocht niet van Tesla, over contracten is dat wel toegestaan. Het college blijft de raad informeren over nieuwe uitbreidingen of vestigingen van bedrijven. Leereffect is dat de gemeente soms nog wel wat brutaler mag zijn en meer moet communiceren over de mooie ontwikkelingen die al plaatsvinden. Het haalbaarheidsonderzoek naar de Nedersaksenlijn loopt. De B&W-focus ligt op tracé Emmen-Rheine: komt die lijn er, dan is hij heel goed door te trekken naar Groningen. De gemeente is aangesloten bij het Drentse Meldpunt Discriminatie, dat ook actief lesgeeft op basisscholen. Met name op het vlak van Safe Streets, gender-gelijkheid, het Regenboogfestival (met rijkscofinanciering voor LHBTI-beleid) en het vragen van aandacht bij het basisonderwijs voor de Gay Straight Alliance profileert de gemeente

zich. Dat doet zij ook op OV-gebied als vestigingsplaats dankzij de kwartiersdiensten. De EFRO-aanvraag voor de Chemiecampus is goedgekeurd, het programma wordt ingevuld door penvoerder NHL Stenden. Die zoekt met de gemeente naar een locatie voor R&D- en productieactiviteiten.

Tweede termijn

CDA ziet met belangstelling het plan van aanpak rond rechtmatigheid van de jaarstukken tegemoet. Er was al afgesproken om de transparantie c.q. leesbaarheid al bij de Begroting duidelijk te maken, maar elke fractie heeft verschillende aandachtspunten.

D66 herhaalt de vraag over de voorziening grootonderhoud van het Atlas Theater: de fractie had begrepen dat de gemeente niet zoveel hoefde te reserveren als gebeurd is.

ChristenUnie ziet ter verbetering van de leesbaarheid van de jaarstukken de analyse van het rekenresultaat als prima toevoeging. Het exploitatiebeeld wordt vertroebeld door de reservemutaties. Wel geven beide overzichten een helderder inzicht achteraf. Verder sluit de ChristenUnie zich bij de tweede termijn van het CDA aan. Het college is dit al met de Auditcommissie aan het afstemmen. Complimenten aan alle betrokkenen bij het opstellen van de jaarstukken.

GroenLinks haalt de oranje indicator aan bij de Jeugdagenda en jeugdparticipatie. Bekend is dat het weerbarstige materie is. Wat is de status? GroenLinks gaat voor Emmen op 1 bij het belangrijke aspect regiomarketing, maar heeft wel veel vertrouwen in de aanpak van de wethouder. Jammer dat de gemeente wat achterblijft bij de reductie van restafval. Daar is nog werk aan de winkel.

Reactie college

Wethouder Otter neemt de suggesties van de ChristenUnie mee. Gezien de BBV is niet alles vrij implementeerbaar. Het grootonderhoud door de aannemer voor het theater is voor twintig jaar aanbesteed, maar wordt niet gelijkmatig uitgevoerd en dus ook niet met gelijke jaarlasten. De jaarlijkse dotatie aan de voorziening is wel gelijk, want in de aanneemsom zat niet het grootonderhoud.

Wethouder Kleine wijst op de voortgang die bij de Jeugdagenda en jeugdparticipatie is geboekt. De basisscholen in Zwartemeer hebben de kinderraad ingevoerd, de basisscholen in Angelslo en Emmer-Compascuum volgen na de zomervakantie. Voor het zomerreces wordt de basisversie van de Jeugdagenda gelanceerd, de informatiebijeenkomst van eind maart is afgelast.

Voorzitter Bos stelt vast dat dit raadsvoorstel als B-stuk naar de raad gaat.

7B. Begrotingen 2021 en jaarverslagen 2019 gemeenschappelijke regelingen

Eerste termijn

50PLUS ziet dat de RUD steeds duurder wordt voor de gemeente: dit behoeft nadere aandacht van het college. Is er al inzicht in de extra kosten die het Rijk aan de gemeenten oplegt bij Veilig Thuis? 50PLUS ziet graag dat hiervoor landelijke compensatie komt. Blijft Menso zich sterkmaken voor het personeel van Buurtsupport dat nu werkloos thuiszit?

VVD vraagt zich of hoe 50PLUS de RUD-taken voor zich ziet.

50PLUS heeft de wens dat de gemeentebijdrage aan de RUD niet elk jaar hoger wordt. Goed dat het college van Emmen dit bevestigt.

GroenLinks leest dat het ziekteverzuim bij de RUD hoger is dan verwacht: dit baart zorgen. Wat zijn de gevolgen voor de diensten van deze organisatie? Dezelfde vraag bij de stoppersregeling voor agrariërs en het hogere aantal vergunningaanvragen voor veeteelt. Wat is het Emmense aandeel in de klachten bij RUD? Welke impact heeft de coronacrisis voor de gemeentebijdrage aan de GGD?

ChristenUnie is blij te zien dat de collegebrief in lijn ligt met de wensen van de fractie.

D66 deelt de zorgen over de RUD, zeker ten aanzien van het hoge ziekteverzuim, en kan zich in grote lijnen vinden in de conceptbrief van B&W.

VVD leest dat het voorgestelde besluit uitgaat van een positief advies. In de begeleidende brieven wordt dit genuanceerd. De fractie wil net als het college de RUD-bijdrage niet verhogen.

PVV gaat akkoord met het raadsvoorstel, mits de RUD-bijdrage niet wordt verhoogd.

PvdA verleent haar steun aan het conceptbesluit. Wel heeft de fractie bedenkingen bij de aanlevering in bulk van alle jaarstukken van de GR's: het is lastig daar de grote lijn uit te halen.

Wakker Emmen ziet over de volle breedte bezuinigingen: hoe gaan de GR's om met die noodzaak? Welke visie heeft het college op de bijbehorende meerjarenbegrotingen en overlegt het met de andere partnergemeenten om de GR's ook te laten bijdragen aan de bezuinigingen? Emmen gaat 150.000 euro minder diensten afnemen van de RUD, maar dit wordt niet in de begroting verwerkt. Is er wel overeenstemming hierover tussen B&W en de RUD?

Reactie college

Wethouder Otter had in de conceptbrief al geanticipeerd op het gevoelen van de raadscommissie en de betogen in eerste termijn bevestigen dat. De hoeveelheid stukken is groot, maar het is wel efficiënt en complicerend dat elke GR uniek is. Emmen is niet de enige gemeente die het financieel moeilijk heeft, alle GR-besturen zitten wel op het vinkentouw. In Drents verband wordt gepoogd hier meer structuur in aan te brengen door de druk op meer efficiency bij de GR-besturen te liggen. Dat gaat wat stroperig omdat elke gemeente voor haar eigen belang opkomt. De afgelopen jaren zijn er dankzij de lage inflatie weinig kostenstijgingen geweest. Die lopen nu op, maar veel meer efficiency is niet meer te behalen. Vandaar dat Emmen minder diensten afneemt bij de RUD: 5% incidenteel (150.000 euro). Bij de oprichting van de RUD (2015) is een vaste bijdrage per gemeente afgesproken. Daarna zijn sommige gemeenten meer en andere minder gaan afnemen en dat moet nog verrekend worden met ingang van 2018. Bij twaalf gemeenten en de provincie met uiteenlopende wensen is dat lastig. B&W Emmen willen in ieder geval aanpassing van de voorschotregeling 2021, die nog is gebaseerd op het prijsniveau van 2015. Het hoge ziekteverzuim bij de RUD is een constant aandachtspunt. Het zit vooral in het niet-werkgerelateerde lange verzuim, het korte verzuim is bijna nihil. Het Emmense aandeel in de klachten over de RUD is niet bekend.

Wethouder Wanders wijst bij Veilig Thuis Drenthe (VTD) op de ingevoerde verscherpte meldcode, met extra budget van het Rijk. Tegelijk wordt de toename in meldingen landelijk onderzocht op toereikende financiering: dat is repareren achteraf en daar verzetten de gemeenten zich al langer tegen. Voor 2021 worden geen extra middelen voor VTD gevraagd, daar ook efficiency van de werkprocessen meespeelt. De bestemming van het positief jaarresultaat over 2019 wordt uitgesteld tot oktober, wanneer meer zicht is op de effecten van de coronacrisis. De GGD's zullen individueel afrekenen met het Rijk over de toenemende vraag naar opdrachten in het kader van corona (teststraten, capaciteit voor testen en bron- en contactonderzoek). Dit trok ook een wissel op de basisdienstverlening, zoals vaccinatieprogramma's en gezondheidsscreening.

Voorzitter Bos stelt vast dat dit raadsvoorstel als A-stuk naar de raad gaat.

7C. Nieuwe beleidsnota Risicomanagement en Weerstandsvermogen

VVD noemt als belangrijkste aspect het voorstel van 3% als ondergrens van de reserve. Al blijft dit arbitrair, de ondergrens is nodig daar na 2018 de algemene reserve zakte naar 2,5 miljoen negatief. Voorts ligt er nog een accountantsadvies om een risicoreserve voor Wildlands te vormen. De VVD

zal geen voorstel doen voor verhoging van genoemde ondergrens, maar dit is wel onderdeel van de afwegingen bij begrotingen en bestemmingen van rekeningresultaten de komende jaren.

Wakker Emmen is blij met deze in een dynamisch proces noodzakelijke vernieuwing. Het risico-profiel van 90% en de algemene reserve van minimaal 3% van de Begroting zijn arbitrair. Vooral-nog staat de fractie erachter en sluit zich aan bij het VVD-betooog over de risico's van Wildlands.

ChristenUnie sluit zich aan bij de analyse van de VVD over de algemene reserve. Het weerstands-deel is inmiddels ook al opgesoupeerd: het is dus goed als grote gemeente om een minimaal niveau af te spreken voor noodgevallen. Bij artikel 13 Beleidskader over de weerstandscapaciteit wijst de fractie op de afspraak om de belangen c.q. deelnemingen van de gemeente niet te verzilveren. De nota is nogal financieel ingestoken. Uiteindelijk gaat het ook om civiele, juridische en morele risico's waar de gemeente aansprakelijk voor is: is hier ook over nagedacht?

CDA spreekt van een mooie beleidsnota, waarin zaken worden benoemd die al veel gebezigd worden in de dagelijkse praktijk zoals bijvoorbeeld het weerstandsvermogen. Echter Risicomanagement komt vóór het weerstandsvermogen terwijl wij vaak over het laatste hebben. Het gevaar zit erin dat als het weerstandsvermogen voldoende is dat we minder oog hebben voor risicomanagement terwijl wij daar mee moeten beginnen. De fractie stemt in met de 3% ondergrens en het kengetal financiële verplichtingen.

PvdA ziet een gedegen financieel verhaal, al zijn er ook veel andere risico's. De PvdA kan zich inhoudelijk prima vinden in de nota en sluit zich aan bij de al gestelde vragen.

Reactie college

Wethouder Otter wijst op de afspraak in het overleg eind 2019 met de Auditcommissie om bepaalde beperkingen aan te brengen. Zo worden specifieke projectrisico's al gemonitord binnen een project en er zijn meerdere niet-financiële risico's waar de gemeente mee kampt. Zo komen B&W nog met een raadsvoorstel over aansprakelijkheidsrisico's bij wegenonderhoud. Wellicht dat de nota op termijn uitbreiding hierop behoeft. Voorlopig volstaan de financiële risico's om hier de komende jaren ervaring mee op te doen. Conform de BBV mogen stille reserves in het weerstandsvermogen worden meegenomen, maar deelnemingen en andere belangen zijn moeilijk in urgente gevallen op geld te zetten. De 3% is de absolute ondergrens om alle risico's voldoende af te dekken. Daar zitten die van Wildlands via een soort buffer in verdisconteerd. De accountant ziet liever een bestemmingsreserve, maar de reservepositie moet dan eerst tot een bepaald niveau worden opgebouwd.

Voorzitter Bos stelt vast dat dit raadsvoorstel als A-stuk naar de raad gaat.

7D. Periodieke opheffing geheimhouding

Voorzitter Bos stelt vast dat dit raadsvoorstel als A-stuk naar de raad gaat.

8. Bespreken A-stukken: n.v.t.

9. Onderwerpen ter bespreking

9A. Motie 'Sloop Biochron' (ingediend door fracties GroenLinks en D66)

Eerste inspraakronde

Mevrouw Van Hilst (Arte Facta) kwam in 2017 naar het Rensenpark vanwege de gemeentelijke cultuurvisie om een financieel onafhankelijk kunstatelier te vestigen. B&W willen culturele reuring in het park, daarom begrijpen de Biochron-huurders het gemeentebestuur van de afgelopen jaren niet, dat tekort is geschoten: 1) het pand heeft dringend onderhoud van elektra en dak met tijdrovende reparaties; 2) één beheerder kan veel beter dan ambtenaren toezien op de hoge energiekosten van

het haaienverblijf dan; 3) het kwaliteitsteam – dat aanpassingen aan het Kwaliteitshandboek en inrichtingsplannen zou beoordelen – is nooit van de grond gekomen. In plaats hiervan zijn de culturele ondernemers het park uitgejaagd door de aangekondigde sloop van het Biochron, lijnrecht tegen de B&W-ambitie in om de culturele kwaliteit te verbeteren. Pas daarna ging de gemeente nadenken over een vervangingsplan – verre van zorgvuldig. Dat plan is er al, maar de afgelopen jaren verwaarloosd, zoals de vier jaar lang leegstaande Biochron-kelders. Mevrouw Van Hilst roept op het oorspronkelijk beoogde gedegen kwaliteitsplan alsnog in fasen en met beperkte middelen te realiseren via kleine slimme keuzes.

Wakker Emmen vraagt bij de laatste naar een voorbeeld.

Mevrouw Van Hilst antwoordt dat kleine stapjes om nauw overleg vragen tussen gemeente en de culturele ondernemers. Die voelen dat er vaak over hun hoofd heen wordt geregeerd.

De heer Leth (kunstenaar) valt op dat bij het Rensenpark alleen over gebouwen wordt gepraat, terwijl de Biochron-huurders voor de culturele meerwaarde zorgen. In het Kwaliteitshandboek moest kunstondernemerschap van B&W een kans krijgen in plaats van subsidieafhankelijke instituten. De heer Leth heeft die kans gegrepen met een prachtige expositieruimte. Vanaf het begin werden rotte kozijnen niet weggewerkt, ondanks de huurclausule dat de gemeente verantwoordelijk is voor het onderhoud. De huurders hadden tien jaar nodig voor de ontwikkeling. Zij kregen in december jl. te horen van de wethouder dat het park na vier jaar een mislukt project was en de raad stelde in maart 2019 nog een schetsontwerp vast zonder sloop. Het Kwaliteitshandboek was een duidelijke leidraad. In plaats van het beoogde adviserende kwaliteitsteam, de coördinerende parkredacteur of de raad lijken B&W het allemaal zelf te bepalen. De Biochron-huurders voelen zich als gatenvulling ten faveure van het CBK, terwijl dat een onderdeel zou moeten zijn om gezamenlijk kunst en cultuur uit te stralen, die de afgelopen jaren het welzijn en woongenot van Emmen heeft verhoogd. Daar dit niet in geld is uit te drukken en in het licht van de raadsbrede steun van januari jl., beveelt de heer Leth nogmaals het haalbaarheidsonderzoek van BOEi aan om het Biochron nieuw leven in te blazen. Dit plan kan ook voor de gemeente financieel interessant zijn.

CDA kan zich niet voorstellen dat de wethouder het Rensenpark een mislukking heeft genoemd.

De heer Leth is daar ook verbaasd over. In december begon de wethouder zijn verhaal dat de huurders zouden moeten toegeven dat het project mislukt was.

Volgens **Wakker Emmen** wisten de huurders dat de locatie nooit permanent zou zijn. Klopt dat?

De heer Leth beaamt dat, het huurcontract is per jaar verlengd. Wel is in het begin voorgespiegeld dat de huurders op termijn in een ander onderkomen konden. Dit staat echter niet op papier.

Mevrouw Hof (Atelier Hofsmeden) noemt de herkenningspunten in het Rensenpark essentieel in de herinnering van de bezoekers in de historie. In plaats van het belang om de kunst en cultuur in het park te behouden laten B&W met hun keuze voor sloop na vier jaar de kunstenaars vallen. De eerste drie jaar trok het park steeds meer bezoekers en de huurders kregen tien jaar de tijd. Volgens de wethouder moesten zij eind 2019 letterlijk toegeven dat het parkproject mislukt is. De provincie bracht hen in contact met de grote landelijke organisatie BOEi voor behoud van cultureel erfgoed, met veel planners en ingangen tot landelijke subsidies. Het college wil daar niet mee praten. Er is wel een plan om de kelders te hergebruiken door het CBK. Maar waar worden de kunstenaars gehuisvest die volgens het kwaliteitsplan tien jaar de tijd kregen om bezoekers te trekken, voor diversiteit en gezelligheid te zorgen, inspiratie te krijgen uit de lokale historie en cursussen en workshops te verzorgen? Mevrouw Hof stelt voor de voorste kantoorpanden te slopen en via liftschachten met daglicht in de kelders het kunstenaarsdeel te behouden. Dit is extern te financieren. BOEi wil op alle aspecten meedenken met consensus van alle partijen. Eigendom van het pand is voor BOEi geen harde voorwaarde. De gemeente doet zichzelf te kort door de te hoge kosten zelf te willen dragen. De kunstenaars vervangende ruimte bieden na 1 oktober zal ook voor draagvlak onder de bevolking zorgen. Mevrouw Hof verzoekt het college alsnog serieus in gesprek te gaan met BOEi.

Wakker Emmen vraagt of het de huurders zou lukken om de marktconforme huur op te brengen.

Mevrouw Hof weet dat BOEi heel veel ervaring met dit soort projecten. De huur is door een bulkbetaling op te brengen en door een intrekende commerciële kunstgerelateerde partij.

CDA vraagt in hoeverre mevrouw Hof al op de hoogte is van het plan van BOEi.

Mevrouw Hof is alleen mondeling geïnformeerd. De presentatie is in de week van 15 juni.

De heer Van Leeuwen (Kijkmeester) onderhoudt contacten met veel (jonge) kunstenaars. Volgend op de gemeenteambitie is de vraag hoe kunst en cultuur is te faciliteren. Daar is niet veel voor nodig: geloof in maatschappelijke meerwaarde, vertrouwen in kunstenaars – met de politiek op afstand, wat creativiteit uitlokt – en een inspirerende locatie met historie. Het Rensenpark is daarom de ideale creatieve broedplaats c.q. kunst- en cultuurpark als wezenlijk onderdeel van de lokale identiteit. Alle bezoekers bevestigen het belang van de fraaie herinneringen aan de voormalige diereintuin. De finale afweging over de financiële haalbaarheid is begrijpelijk, maar niet waarom B&W geen ultieme poging doen om alles wat in vier jaar is opgebouwd te behouden en te benutten, via het haalbaarheidsonderzoek van BOEi. Een nieuw pand verandert de connectie met de identiteit onomkeerbaar en gaat ten koste van het noodzakelijk eigenaarschap van de kunstenaars.

VVD weet dat het Rensenpark nooit uitsluitend als kunst- en cultuurpark is bedoeld, maar als ‘mensenpark’ annex broedplaats voor kunst en cultuur.

Voor **de heer Van Leeuwen** zijn beide omschrijvingen synoniemen die in elkaars verlengde liggen.

Wakker Emmen vraagt hoe de term ‘eigenaarschap’ wordt bedoeld.

De heer Van Leeuwen duidde op het mede creëren van de omgeving door de kunstenaars. Dit zorgt voor meer creatieve betrokkenheid. Dat is met een nieuw gebouw niet goed mogelijk.

Eerste termijn

Volgens **GroenLinks** verzoekt de motie het college alleen om een haalbaarheidsonderzoek te verrichten naar de Biochron-locatie met uitstel van de sloop, met als overweging dat de sloop ook een miljoen kost. BOEi is, met zijn recente presentatie en succesvolle projecten om cultureel erfgoed te behouden als De Blokhuispoort in Leeuwarden, professioneler dan de wethouder eerder deed voorkomen. Emmen heeft al zo weinig erfgoed na alle sloopwerken. Zeker gezien de positieve geluiden van de bezoekers zou het zonde zijn in één klap het Biochron onomkeerbaar weg te vagen. Het Rensenpark is een mensenpark maar ook een broedplaats van kunst en cultuur: dit vraagt om kunstenaars en culturele ondernemers die financieel zelfstandig zijn. Wat komt voor sloop in de plaats? De gemeente heeft niet de financiën voor grote investeringen, dus dan resteert een grasveld.

VVD vraagt waar het genoemde miljoen aan sloopkosten vandaan komt.

GroenLinks heeft dat verhaal in eerdere commissiebesprekingen van de wethouder meegekregen.

CDA informeert of GroenLinks zit te wachten op een presentatie van een nieuw grasveld.

GroenLinks ontkent dat, maar wijst op de financiële situatie van de gemeente. Blijkbaar is er genoeg geld om het Biochron te slopen, maar niet voor grote nieuwe investeringen.

PVV vraagt wat het opschorten van de sloop concreet oplevert.

GroenLinks antwoordt dat het een paar maanden extra tijd geeft voor het haalbaarheidsonderzoek, dat de gemeente niets kost en waar de provincie in kan bijdragen.

D66 begrijpt heel goed de overwegingen en belangen bij de keuze voor sloop, afgewogen tegen de hoge bedragen aan energie en onderhoud die ten laste kwamen van de 10 miljoen voor doorontwikkeling van het park. Er is in Emmen al heel veel gesloopt, het Rensenpark heeft veel historie en herinneringen. Daarom is sloop nu nog te definitief. D66 ziet geen enkele reden om het haalbaarheidsonderzoek niet te doen en de komende periode is niet de duurste qua energie-uitgaven. Dit is goed te combineren met de verhuizing van het CBK dat goed bij de huidige huurders past.

VVD vraagt wat te doen als bij positieve uitkomst van het onderzoek in de toekomst niet aan de voorwaarden uit het Kwaliteitshandboek is te voldoen. Staat D66 daar dan achter?

D66 memoreert dat een aantal voorwaarden nu al niet is gerealiseerd vanwege geldgebrek. De fractie heeft vertrouwen in de expertise van BOEi. Wellicht is gedeeltelijke sloop die het aanzicht verbetert, een inhoudelijk goede en ook minder prijzige optie.

GroenLinks vertrouwt erop dat BOEi de kwaliteitsvoorwaarden meeweegt in zijn onderzoek.

Ordevoorstel college

Wethouder Otter doet het ordevoorstel om de motie aan te houden, de presentatie van 18 juni af te wachten, die veel meer behelst dan een grasveld, het gesprek met BOEi aan te gaan over het realiteitsgehalte van hun onderzoek, voor de zomer geen onomkeerbare besluiten in dit dossier en in de septembercommissie de motie alsnog te bespreken aan de hand van een collegebrief met de dan actuele stand van zaken. In de tussentijd blijven B&W doorgaan met het aanbieden van vervangende ruimte aan de Biochron-huurders.

D66 is bereid de motie aan te houden, maar wel wordt dan wel heel kort dag voor de huurders wier contract al 1 oktober afloopt.

CDA omarmt het ordevoorstel van de wethouder. De fractie heeft er voldoende vertrouwen in dat het college met een tijdige oplossing komt voor de huurders.

ChristenUnie denkt dat het goed is alles integraal te wegen. Daarom lijkt dit een goed ordevoorstel. Dit moet in september niet onder de tijdsdruk komen te staan dat al drie weken later de huurders moeten vertrekken uit het Biochron. Dat zou ten koste gaan van de discussie.

VVD vindt het een prima ordevoorstel. Wel jammer dat het nu met stoom en kokend water voorligt, in de B&W-brief van 9 juni is deze optie niet genoemd. De fractie ziet in de Kadernota of Begroting geen budget voor sloop en/of herbouw. Een raadsvoorstel kan op z'n vroegst in september komen, dus is de deadline 1 oktober wel heel al kort dag.

Het ordevoorstel strookt met het standpunt van **Wakker Emmen**. In alle gevallen denkt de fractie dat het college moet meewerken met vervangende (huur)ruimten voor de kunstenaars.

ChristenUnie wijst erop dat de motie dan over het zomerreces heen getild wordt, terwijl die formeel niet langer dan twee maanden mag worden aangehouden.

Wethouder Otter zegt al vanaf het collegebesluit tot sloop al hard bezig te zijn met het aanbod van vervangende ruimte. Her en der zijn ruimten beschikbaar, maar garanties zijn niet te geven. Vanwege de tijdsdruk komt de deadline 1 oktober niet op één of twee maanden aan. Het voorstel met het nieuwe plan is nog in voorbereiding. De combinatie met het CBK bespaart kosten en creëert een behoorlijke dekking. Die plannen vergen uiteraard goedkeuring door de raad.

Tweede inspraakronde

De heer Leth is heel blij met het procedurevoorstel dat precies overeenkomt met wat de huurders wilden bereiken: zich gehoord voelen. Hopelijk leidt het haalbaarheidsonderzoek tot een win-win-oplossing, al is vooraf niets zeker. De gemeente mag verwachten dat BOEi zich aan de ambities in het al jarenlang geldende Kwaliteitshandboek zal houden. In plaats van investeren in gebouwen moet de gemeente de initiatiefnemers voorstellen: voor hen komen de bezoekers naar het park.

De heer Van Leeuwen noemt nog de marktconforme huurprijs volgens BOEi van 40 euro per vierkante meter, wat neerkomt op 150-200 euro per atelier.

Voorzitter Bos stelt vast dat de bespreking van dit onderwerp wordt uitgesteld naar de commissie van september. Een reces telt niet mee in de tweemaandentermijn voor aanhouden van een motie. Die moet hiertoe nog wel formeel worden ingediend in de raadsvergadering van 25 juni.

10. Vaststellen verslag vorige vergadering: n.v.t.

11. Ingekomen stukken vanuit het college/presidium

Er zijn geen agenderingsverzoeken.

12. Overige ingekomen stukken: n.v.t.

13. Sluiting

Voorzitter Bos sluit de vergadering om 22.58 uur onder dankzegging.